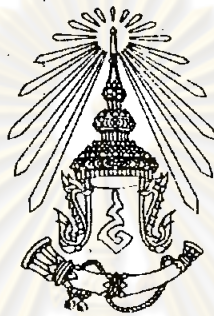

บทที่ 3

แนะนำการสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

การสื่อสารแห่งประเทศไทย

การสื่อสารแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ถนนเจริญกรุง และมีข่ายงานตั้งอยู่ทั่วประเทศ ดำเนินกิจการด้านการสื่อสารไปรษณีย์และโทรคมนาคม เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ให้แก่พ่อค้า ประชาชน นักธุรกิจ และหน่วยงานต่าง ๆ การสื่อสารแห่งประเทศไทยพยายามปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยการขยายบริการสื่อสารไปรษณีย์และโทรคมนาคมตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ และขยายงานให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และเป็นการประหยัด

ประวัติความเป็นมาของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

การไปรษณีย์ของประเทศไทยดำเนินกิจการในรูปรัฐพาณิชย์โดยระบบราชการมาเป็นเวลาถึง 93 ปี (พ.ศ. 2426-2519) ความไม่คล่องตัวในด้านการบริหาร ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร ทำให้การพัฒนาด้านการสื่อสารทั้งด้านการขยายและปรับปรุงงานไม่สะดวกรวดเร็ว ดังนั้นใน พ.ศ. 2519 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติ และจัดตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2520 แยกการสื่อสารแห่งประเทศไทยออกจากกรมไปรษณีย์-

โทรเลข โดยกรมไปรษณีย์โทรเลขยังคงสภาพเป็นราชการ ส่วนการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจ ทั้งสององค์การสังกัดกระทรวงคมนาคม แบ่งความรับผิดชอบดังนี้¹

กรมไปรษณีย์โทรเลขมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐบาลไทยในการติดต่อกับรัฐบาลต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เกี่ยวกับกิจการสื่อสารไปรษณีย์และโทรคมนาคม การทำข้อตกลงและข้อสัญญาระหว่างประเทศ รวมทั้งด้านการวางแผนและวิชาการสื่อสาร ทำการศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อวางแผน และจัดระบบการสื่อสาร ศึกษาวิเคราะห์ติดตามประเมินผลตามแผนและโครงการด้านการสื่อสารของกรมไปรษณีย์โทรเลขและ การสื่อสารแห่งประเทศไทย ทั้งยังเป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านวิชาการสื่อสารแก่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ทำการค้นคว้าสำรวจทำสถิติ สัปดาห์โครงการเพื่อการปรับปรุงขยายงานด้านการสื่อสารไปรษณีย์และโทรคมนาคม ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ติดตามศึกษา วิเคราะห์ในด้านวิชาการการสื่อสารไปรษณีย์และโทรคมนาคมของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุง เสนอแนะหน่วยงานที่มีและใช้อุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสารเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติเป็นส่วนรวม

การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจ รับผิดชอบดำเนินปฏิบัติการในการให้บริการส่งข่าวสารทางไปรษณีย์และโทรคมนาคมทั้งหมด (ยกเว้นโทรศัพท์ในประเทศ) ซึ่งก่อให้เกิดผลดีแก่ประชาชนและประเทศชาติ เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน เพราะไม่ต้องผ่านพิธีการระบบราชการ ที่ต้องผ่านการพิจารณาจากหลายหน่วยงานที่ควบคุม ซึ่งเป็นผลให้กิจการสื่อสารได้รับการดูแลโดยใกล้ชิด และได้รับการพัฒนาโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น

นโยบายและวัตถุประสงค์ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย

การสื่อสารแห่งประเทศไทย มีนโยบายที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2520 ว่าการจัดตั้งการสื่อสารแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการ และนำมาซึ่งความเจริญของกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม และธุรกิจอื่นที่ต่อ

¹ การสื่อสารแห่งประเทศไทย, “การสื่อสารแห่งประเทศไทย” (กรุงเทพมหานคร : การสื่อสารแห่งประเทศไทย, 2525), หน้า 23. (หนังสือที่ระลึกครบรอบ 5 ปี 25 กุมภาพันธ์ 2525).

เนื่องใกล้เคียงกัน หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคม ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนิติบุคคลอื่นโดยเฉพาะ

เพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น คณะกรรมการการสื่อสารแห่งประเทศไทย จึงได้กำหนดนโยบายในการบริหารงานไว้ดังนี้คือ¹

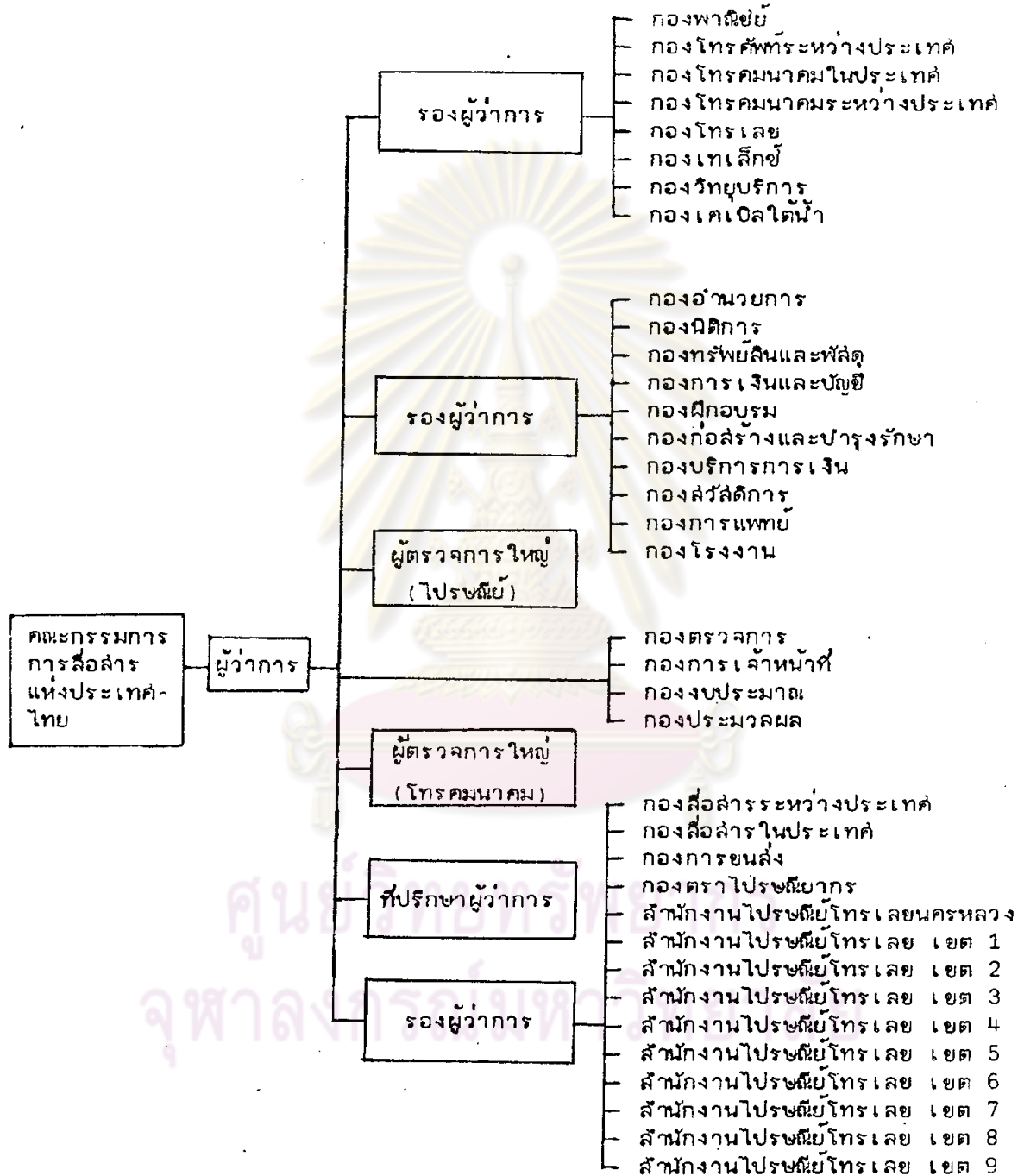
1. ให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยดำเนินการกิจการไปรษณีย์และโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บริการต่อสาธารณชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว แน่นอน ลม่าเสมอ ปลอดภัย และประหยัด
2. มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการเงิน บุคคล และการบริหารงานทั่วไป
3. ให้มีขีดความสามารถในการพึ่งตัวเองในด้านการเงิน และรับภาระในด้านการขยายงานไปรษณีย์และโทรคมนาคม ซึ่งเป็นบริการของรัฐไปสู่ท้องถิ่นและชนบท
4. ให้ปรับปรุงและพัฒนากิจการสื่อสารไปรษณีย์และโทรคมนาคมให้มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของสาธารณชนที่เพิ่มขึ้นทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน
5. ให้จัดและส่งเสริมการให้สวัสดิการที่ดีแก่พนักงานและลูกจ้างในด้านต่าง ๆ ให้ทัดเทียมกับรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ภายในขอบเขต และตามนโยบายของรัฐบาล

จากนโยบายข้อ 5 จะเห็นได้ว่าการสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการสวัสดิและส่งเสริมสวัสดิการให้แกพนักงานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งองค์การ เนื่องจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้ก่อตั้งมาเพียง 5 ปี จึงได้ยึดแนวการบริหารงานบุคคลแผนใหม่ ซึ่งให้ความสำคัญกับพนักงาน เพื่อเป็นการจูงใจและส่งเสริมให้ทุกคนร่วมมือกันปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะช่วยให้พนักงานมีขวัญในการปฏิบัติงานดีขึ้น อันเป็นผลทำให้การปฏิบัติงานขององค์การก้าวไปสู่เป้าหมายอย่างไม่หยุดยั้งโดยราบรื่นและเรียบร้อย

¹ การสื่อสารแห่งประเทศไทย, "รายงานประจำปี 2521 การสื่อสารแห่งประเทศไทย" (กรุงเทพมหานคร : การสื่อสารแห่งประเทศไทย, 2522), หน้า 3.

ภาพที่ 2

องค์การบริหารสื่อสารแห่งประเทศไทย

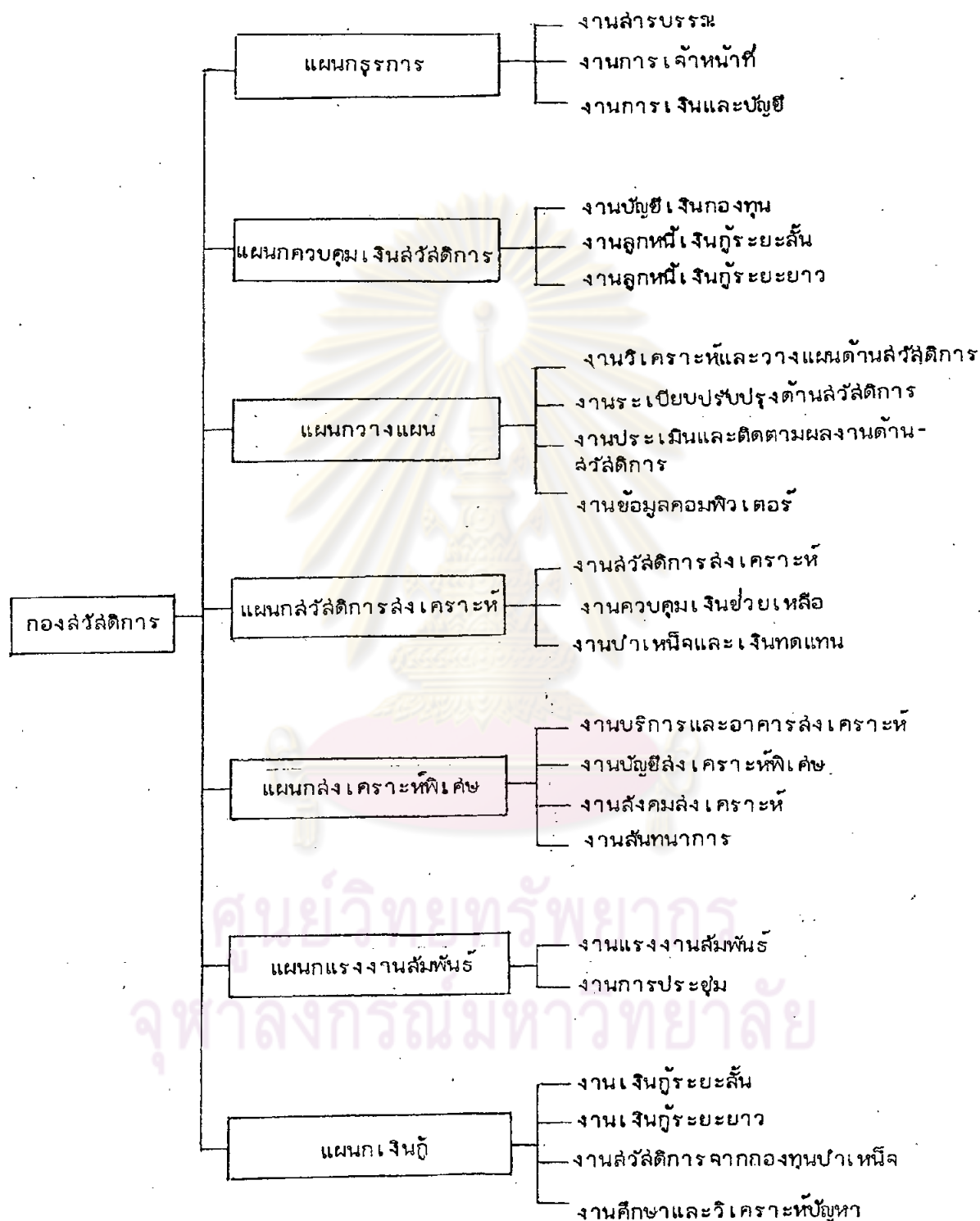

ที่มา : การสื่อสารแห่งประเทศไทย, "การสื่อสารแห่งประเทศไทย", หน้า 16.

(หนังสือที่ระลึกครบรอบ 5 ปี 25 กุมภาพันธ์ 2525).

ภาพที่ 3

การแบ่งส่วนงานของกองสวัสดิการ การสื่อสารแห่งประเทศไทย

ที่มา : การสื่อสารแห่งประเทศไทย, กองสวัสดิการ, "รายงานผลการปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ 2526 (ตุลาคม 25 - กันยายน 26)" (กรุงเทพมหานคร : กองสวัสดิการ การสื่อสารแห่งประเทศไทย, 2526), หน้า 3. (อัดสำเนา)

การแบ่งส่วนงานของกองสวัสดิการ การสื่อสารแห่งประเทศไทย

กองสวัสดิการมีหน้าที่ดำเนินงานด้านสวัสดิการแก่พนักงานของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ตามนโยบายของการสื่อสารแห่งประเทศไทย และตามบทบัญญัติของกฎหมายแรงงาน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสานงานกับสหภาพแรงงานที่จัดตั้งขึ้นภายในการสื่อสารแห่งประเทศไทย* และให้ความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกในเรื่องที่เกี่ยวกับสวัสดิการและกฎหมายแรงงาน

กองสวัสดิการแบ่งส่วนงานออกเป็น 7 แผนกคือ แผนกธุรการ แผนกควบคุมเงินสวัสดิการ แผนกรางแผน แผนกสวัสดิการสงเคราะห์ แผนกสงเคราะห์พิเศษ แผนกแรงงานสัมพันธ์ แผนกเงินกู้ มีการแบ่งงานแต่ละแผนกดังต่อไปนี้¹

1. แผนกธุรการ ทำหน้าที่ให้บริการแก่แผนกต่าง ๆ ทางด้านงานสารบรรณ งานพิมพ์ดีดโรเนียว และงานพัสดุ จัดทำและควบคุมการเงินและงบประมาณของกอง ดำเนินการเกี่ยวกับการเจ้าหน้าที่ของกอง ดูแลความสะอาด ความเรียบร้อย และความปลอดภัยสถานที่ปฏิบัติงานของกอง

แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งานคือ งานสารบรรณ งานเจ้าหน้าที่ และงานการเงินและบัญชี

*สหภาพแรงงานของการสื่อสารแห่งประเทศไทยมี 3 สหภาพ คือ

1. สหภาพแรงงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย รับสมาชิกที่ทำงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยโดยไม่จำกัดตำแหน่งหน้าที่และประเภทของงาน ยกเว้นผู้ว่าการฯคนเดียวที่เป็นสมาชิกไม่ได้ มีสมาชิกประมาณ 9,500 คน

2. สหภาพแรงงานโทรคมนาคมการสื่อสารแห่งประเทศไทย มีสมาชิกประเภทช่าง เช่น ช่างโทรเลข เทเล็กซ์ โทรคมนาคม วิทยุบริการ มีสมาชิกประมาณ 1,400 คน

3. สหภาพวิชาชีพและโทรคมนาคมระดับกลาง รับสมาชิกที่เป็นพนักงานวิชาชีพ ซึ่งมีเงินเดือนสูงถึงระดับหนึ่ง ซึ่งมีตำแหน่งเป็นนายวิชาชีพ มีสมาชิกประมาณ 100 คน

นอกจากนี้มีสหภาพที่กำลังขอจดทะเบียนอยู่ คือ สหภาพผู้บังคับบัญชาโทรคมนาคม รับสมาชิกที่ทำงานด้านช่าง ที่มีตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้าแผนกขึ้นไป

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 1-2.

2. แผนควบคุมเงินสวัสดิการ ทำหน้าที่จัดทำและควบคุมบัญชีกองทุนบำเหน็จ ควบคุมการใช้จ่ายเงินสวัสดิการ และจัดทำสถิติการจ่ายเงินช่วยเหลือ ตลอดจนการจัดทำทะเบียน ควบคุมการใช้จ่ายเงินช่วยเหลือ.

แบ่งงานภายในออกเป็น 2 งาน คือ งานบัญชีเงินกองทุน งานลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น และงานลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว

3. แผนวางแผน ทำหน้าที่วางแผนและจัดทำโครงการด้านสวัสดิการให้แก่พนักงาน ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย วางแผนนำเงินกองทุนบำเหน็จฯ ไปสวัสดิการ โดยได้รับผล ประโยชน์ตอบแทน จัดทำข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ และข้อกำหนดเกี่ยวกับการให้สวัสดิการ ปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศต่าง ๆ เกี่ยวกับสวัสดิการ ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ติดตามและประเมินผลสวัสดิการที่จัดให้แก่พนักงานของการสื่อ- สารแห่งประเทศไทย และให้ความร่วมมือและประสานงานในด้านสวัสดิการกับหน่วยงานภายใน และภายนอกการสื่อสารแห่งประเทศไทย

แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งานคือ งานวิเคราะห์และวางแผนด้านสวัสดิการ งานระเบียบ ด้านสวัสดิการ งานประเมินและติดตามผลงานด้านสวัสดิการ และงานข้อมูลคอมพิวเตอร์

4. แผนกลสวัสดิการสังเคราะห์ ทำหน้าที่ดำเนินงานด้านสวัสดิการสังเคราะห์ให้ พนักงานในกสท. ซึ่งได้แก่ การช่วยเหลือการคลอดบุตร การฌาปนกิจ ช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย หรือภัยธรรมชาติ ดำเนินงานเกี่ยวกับบำเหน็จ ค่าเลี้ยงชีพ ค่าชดเชย และเงินทดแทน

แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งานคือ งานสวัสดิการสังเคราะห์ งานควบคุมเงินช่วยเหลือ และงานบำเหน็จและเงินทดแทน

5. แผนกลสังเคราะห์พิเศษ ทำหน้าที่ดำเนินการด้านสหนาการให้กับพนักงานและ ครอบครัว โดยรับผิดชอบในการส่งเสริมการกีฬา สหศึกษศึกษาภายในประเทศ ควบคุมดูแลและ ให้บริการทางด้านบ้านพักตากอากาศ ดำเนินงานด้านสโมสรของกสท. ดำเนินงานห้องวารสาร กสท. ทำหน้าที่ดำเนินการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับพนักงานของกสท. ได้แก่การขอเช่า อาคารสังเคราะห์หรืออาคารที่พักของกสท. ติดต่อประสานงานด้านที่อยู่อาศัยกับการเคหะแห่ง- ชาติและหน่วยงานอื่น ๆ ควบคุมการดำเนินงานบริการรถ-เรื่อรับส่งพนักงาน ควบคุมดูแลและ ปรับปรุงสถานที่รับประทานอาหารภายในบริเวณที่ตั้งสำนักงานใหญ่และหน่วยงานต่าง ๆ ของกสท. ทำหน้าที่ดำเนินงานด้านสังคมสังเคราะห์ให้กับพนักงานและครอบครัวโดยการให้คำปรึกษา แนะนำ

ช่วยเหลือ เกี่ยวกับความเดือดร้อนในปัญหาการทำงาน ปัญหาในเรื่องครอบครัว และปัญหาอื่น ๆ
 สดให้มีการอบรมและฝึกวิชาชีพแก่พนักงานและครอบครัว

แบ่งงานภายในออกเป็น 4 งานคือ งานสันตนาการ งานบริการและอาคารส่งเคราะห์
 งานบัญชีส่งเคราะห์พิเศษ และงานสังคมส่งเคราะห์

6. แผนกแรงงานสัมพันธ์ ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายแรงงาน รับข้อเสนองาน
 ข้อเรียกร้อง และเรื่องราวร้องทุกข์ จากสหภาพแรงงาน ประสานงานระหว่างสหภาพแรงงาน
 กับฝ่ายบริหาร ดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมระหว่างฝ่ายบริหาร คณะกรรมการประสานงานด้าน
 แรงงานและสหภาพแรงงานทุกสหภาพ ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงาน
 ของแผนกทั้งภายในและภายนอกสห.

แบ่งงานภายในออกเป็น 2 งานคือ งานแรงงานสัมพันธ์และงานการประชุม

7. แผนกเงินกู้ ทำหน้าที่ดำเนินการด้านให้กู้ยืมเงินจากกองทุนบำเหน็จ ซึ่งได้แก่
 กู้เงินเพื่อการศึกษาสำหรับบุตร การเข้าซื้อรถจักรยานยนต์สำหรับผู้ปฏิบัติงานทั่วไป กู้ยืมเงินเพื่อ
 การเคหะ กู้ยืมเงินเป็น ศึกษาวเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านเงินกู้และให้เข้าซื้อ
 ติดตามหนี้ค้างชำระ

แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คืองานเงินกู้ระยะยาว งานเงินกู้ระยะสั้น และงาน
 ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา

แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คืองานเงินกู้ระยะยาว งานเงินกู้ระยะสั้น และงานศึกษาและ
 นอกจากกองสวัสดิการได้ดำเนินการด้านสวัสดิการแล้ว ยังมีหน่วยงานอิสระที่ได้เข้า
 มาร่วมดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการด้วย คือ

1. การฌาปนกิจสงเคราะห์กรมไปรษณีย์โทรเลขและการสื่อสารแห่งประเทศไทย

ดำเนินการเพื่อช่วยสงเคราะห์การศรัทธาของสมาชิกที่ถึงแก่ความตาย ช่วย
 สงเคราะห์ครอบครัวสมาชิกที่ถึงแก่ความตาย สนับสนุนการติดตั้งฌาปนสถานหรือจัดให้มีฌาปน-
 สถานสำหรับการศรัทธาของสมาชิกและครอบครัวของสมาชิก

2. องค์การสงเคราะห์พนักงานและลูกจ้างการสื่อสารแห่งประเทศไทย

องค์การนี้ช่วยสงเคราะห์ในด้านสวัสดิการเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายของสมาชิก
 และครอบครัว ให้ทุนการศึกษาและที่พักอาศัยแก่บุตรของสมาชิก ส่งเคราะห์สมาชิกผู้พิการและ
 ทุพพลภาพ ส่งเคราะห์สมาชิกผู้ประสบสาธารณภัย ส่งเสริมสวัสดิการด้านการสันตนาการแก่สมาชิก
 สดสวัสดิการอื่น ๆ ที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ของสมาชิก

3. สโมสรนักศึกษาและวัฒนธรรมของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย

สโมสรนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการศึกษาศึกษาและวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกและครอบครัวให้มีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ เพิ่มพูนความรู้ ส่งเสริมความสามัคคีและความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

4. สหกรณ์ออมทรัพย์การสื่อสารแห่งประเทศไทย จำกัด

สหกรณ์ดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ โดยช่วยให้สามารถส่งวน ส่วนของรายได้ไว้ให้มั่นคง และได้รับผลประโยชน์ตามสมควร โดยรับเงินฝากจากสมาชิก ให้สมาชิกกู้เงิน ให้เงินสงเคราะห์ในกรณีที่สมาชิกหรือคู่สมรสของสมาชิกถึงแก่ความตาย ให้เงินสงเคราะห์สมาชิกผู้ประสพภัยพิบัติต่าง ๆ และให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของสมาชิก

5. ร้านค้าสหกรณ์ไปรษณีย์โทรเลข

ร้านค้าสหกรณ์ฯ จำหน่ายสินค้าเพื่อบริการสมาชิกที่มีความต้องการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในการครองชีพให้ได้รับความสะดวก และช่วยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกที่นำไปฝากขาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจำแนกตำแหน่งและระดับของหมักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย

การสื่อสารแห่งประเทศไทยจำแนกตำแหน่งและระดับของหมักงาน ดังนี้

"หมักงาน"

หมักงานช่าง แบ่งเป็น

1. ช่าง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

ช่างระดับ 1

ช่างระดับ 2

ช่างระดับ 3

2. นายช่าง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

คือ

นายช่างระดับ 1

นายช่างระดับ 2

นายช่างระดับ 3

3. นายช่างบริหาร แบ่งออกเป็น 3

ระดับ คือ

นายช่างบริหารระดับ 1

นายช่างบริหารระดับ 2

นายช่างบริหารระดับ 3

หมักงานธุรการ แบ่งเป็น

1. หมักงาน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

หมักงานระดับ 1

หมักงานระดับ 2

หมักงานระดับ 3

2. หมักงานช่วยบริหาร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

คือ

หมักงานช่วยบริหารระดับ 1

หมักงานช่วยบริหารระดับ 2

หมักงานช่วยบริหารระดับ 3

3. หมักงานบริหาร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

หมักงานบริหารระดับ 1

หมักงานบริหารระดับ 2

หมักงานบริหารระดับ 3

"ลูกจ้างประจำ"

ตารางที่ 3.1

แสดงจำนวนพนักงานของการสื่อสารแห่งประเทศไทย (ตั้งแต่เริ่มตั้ง)

แยกตามประเภทของพนักงาน

ปีงบประมาณ (1 ตค.-30 กย.ปีถัดไป)	พนักงาน	ลูกจ้าง	รวม
2520	13,238	1,792	15,030
2521	13,522	1,755	15,277
2522	13,683	1,763	15,446
2523	14,132	1,808	15,940
2524	15,225	1,856	17,081
2525	15,718	1,858	17,576
2526	16,987	1,886	18,870

ที่มา: "รายงานสถิติประจำปี การสื่อสารแห่งประเทศไทย 2526" หน้า 2-3.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ถนนเพลินจิต มีข่ายงานชุมสายโทรศัพท์ตั้งอยู่ทั่วประเทศ ดำเนินกิจการด้านโทรศัพท์ ได้พยายามปรับปรุงส่งเสริมบริการโทรศัพท์ให้มีสมรรถภาพทั้งด้านคุณภาพ และความสะดวกในการติดต่อที่รวดเร็วแน่นอน และมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

ประวัติความเป็นมาขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

กิจการโทรศัพท์ในระยะแรก ๆ นั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานมีฐานะเป็นเพียงกองช่างโทรศัพท์ในสังกัดกรมไปรษณีย์โทรเลข การดำเนินงานไม่คล่องตัวเท่าที่ควร เพราะต้องประสบกับอุปสรรคเรื่องเงินที่จะนำมาลงทุนซื้อเครื่องอุปกรณ์เพื่อการขยายงาน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระเบียบแบบแผนและวิธีดำเนินงานแบบราชการ ทำให้กิจการโทรศัพท์ไม่อาจขยายงานรุดหน้าเท่าที่ควร

ดังนั้นใน พ.ศ. 2496 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติและจัดตั้งองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 โดยแยกกองช่างโทรศัพท์ออกจากกรมไปรษณีย์โทรเลขมาตั้งเป็นองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม ได้รับโอนงานจากกรมไปรษณีย์โทรเลขมาดำเนินงานเฉพาะกิจการโทรศัพท์ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย ชุมสายโทรศัพท์ วัดเสียบ บางรัก ล้อมเลน และเพลินจิต ส่วนกิจการโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาคกรมไปรษณีย์โทรเลขยังคงดำเนินการอยู่

ต่อมาได้มีการรับโอนงานและขยายงานด้านกิจการโทรศัพท์ตามลำดับ ดังนี้¹

พ.ศ. 2503 รับโอนงานโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาค จากกรมไปรษณีย์โทรเลขงวดแรก จำนวน 10 ชุ้มล่าย จำนวนเลขหมายประมาณ 1,600 เลขหมาย และพนักงานลูกจ้างอีก 1,213 คน

พ.ศ. 2504 รับโอนงานโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาคจากกรมไปรษณีย์โทรเลขงวดที่ 2 จำนวน 37 ชุ้มล่าย จำนวนเลขหมายประมาณ 8,100 เลขหมาย และพนักงานลูกจ้าง 1,443 คน

พ.ศ. 2507 รับโอนงานโทรศัพท์ทางไกลในภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสำนักงานดำเนินการตามโครงการโทรคมนาคม กระทรวงคมนาคม

พ.ศ. 2512 รับโอนงานโทรศัพท์ทางไกลในภาคเหนือและภาคใต้ จากสำนักงานดำเนินการตามโครงการโทรคมนาคม กระทรวงคมนาคม

เมื่อสิ้นปีพ.ศ. 2523 มีชุ้มล่ายโทรศัพท์ทั่วประเทศ 196 ชุ้มล่าย จำนวนเลขหมายทั้งสิ้น 422,684 เลขหมาย

นโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย มีนโยบายที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2497 ว่าการติดตั้งองค์การขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสดำเนินการ และนำมาซึ่งความเจริญของกิจการ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนิจรกิจอันเกี่ยวเนื่องกับกิจการโทรศัพท์และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่อง ใกล้เคียงกันหรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์

¹ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, “ครบรอบ 25 ปี องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย” (กรุงเทพมหานคร : องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, 2522), หน้า 22. (หนังสือที่ระลึกครบรอบ 25 ปี 24 กุมภาพันธ์ 2522).

ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว องค์การโทรศัพท์ฯ ได้บริหารงานโดยยึดหลักการที่สำคัญโดยสังเขป ดังนี้คือ¹

1. ปรับปรุงสิ่ง เสริมบริการ โทรศัพท์ในด้านคุณภาพให้มีสมรรถภาพ และมีความสะดวกในการติดต่อได้รวดเร็วและแน่นอน
2. ขยายกิจการและเพิ่มเติมบริการ โทรศัพท์ในทางปริมาณ ให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของประชาชน
3. พยายามขจัดอุปสรรคข้อขัดข้องในการใช้โทรศัพท์ให้น้อยลง
4. คิดอัตราค่าบริการพอสมควร

จากหลักการในการดำเนินงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่เริ่มตั้งนั้น ไม่ได้ระบุในเรื่องสวัสดิการที่จัดให้กับพนักงาน เพราะในสมัยนั้น (พ.ศ. 2497) ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับพนักงานเท่าที่ควร ต่อมาในระยะหลัง ๆ นี้ได้ให้ความสำคัญกับสวัสดิการที่จัดให้กับพนักงานมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากนโยบายการบริหารงานประจำปีที่ได้ระบุในเรื่องสวัสดิการเช่น² นโยบายการบริหารงานในปี 2521-2523 ได้ระบุนโยบายในเรื่องสวัสดิการไว้ว่า "ให้กำหนดแนวทางส่งเสริมสวัสดิการแก่พนักงานและปฏิบัติงานในเรื่องการส่งเสริมการรักษาพยาบาล การสมัครรับส่งพนักงาน และการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ภายในขอบเขตตามนโยบายของรัฐบาลและกำลังเงินที่มีอยู่"

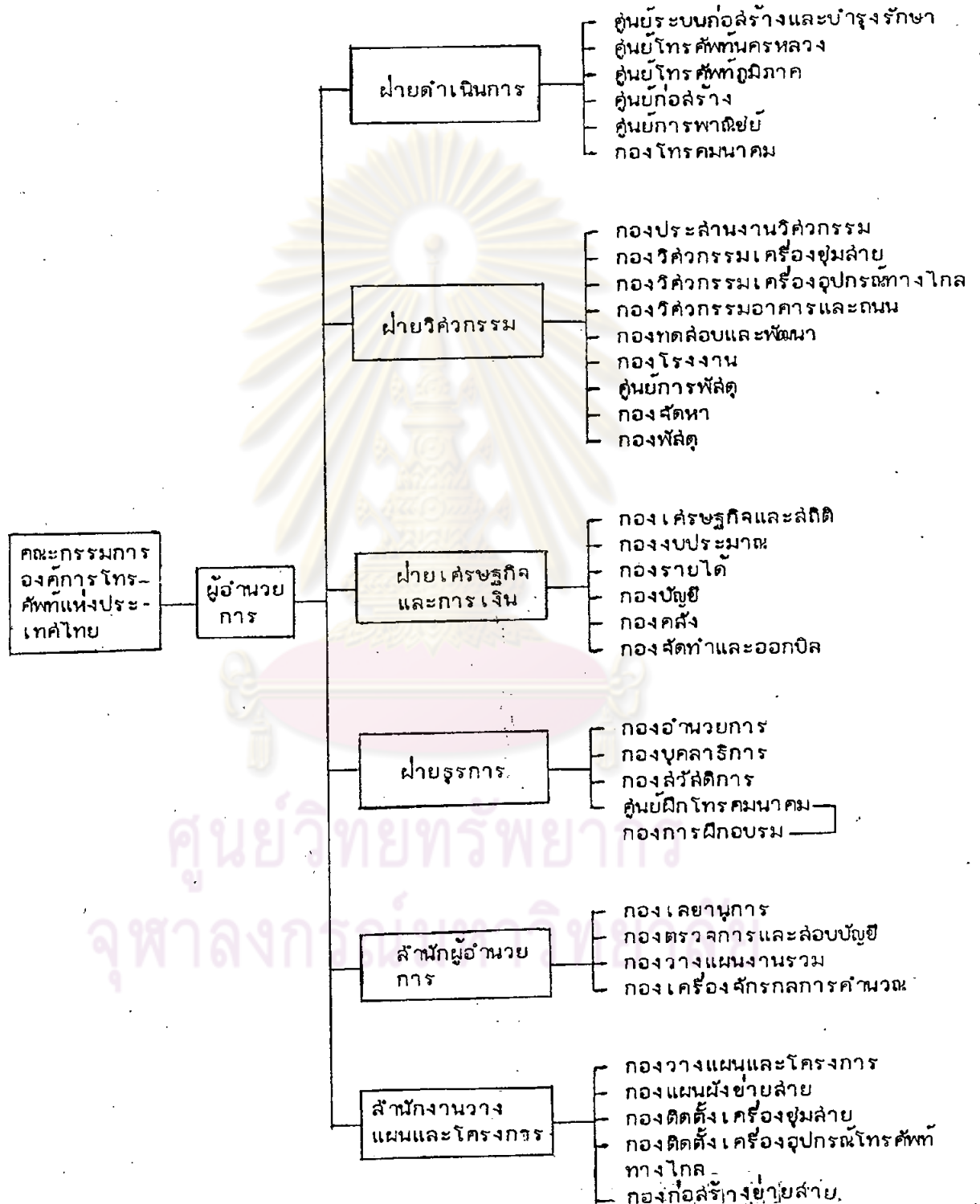
ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, "รายงานประจำปี 2523 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ประเทศไทย กระทรวงคมนาคม", (กรุงเทพมหานคร: องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, 2524), หน้า 10.

² องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, "รายงานประจำปี 2521", หน้า 11, "รายงานประจำปี 2522", หน้า 9, "รายงานประจำปี 2523", หน้า 19.

ภาพที่ 4

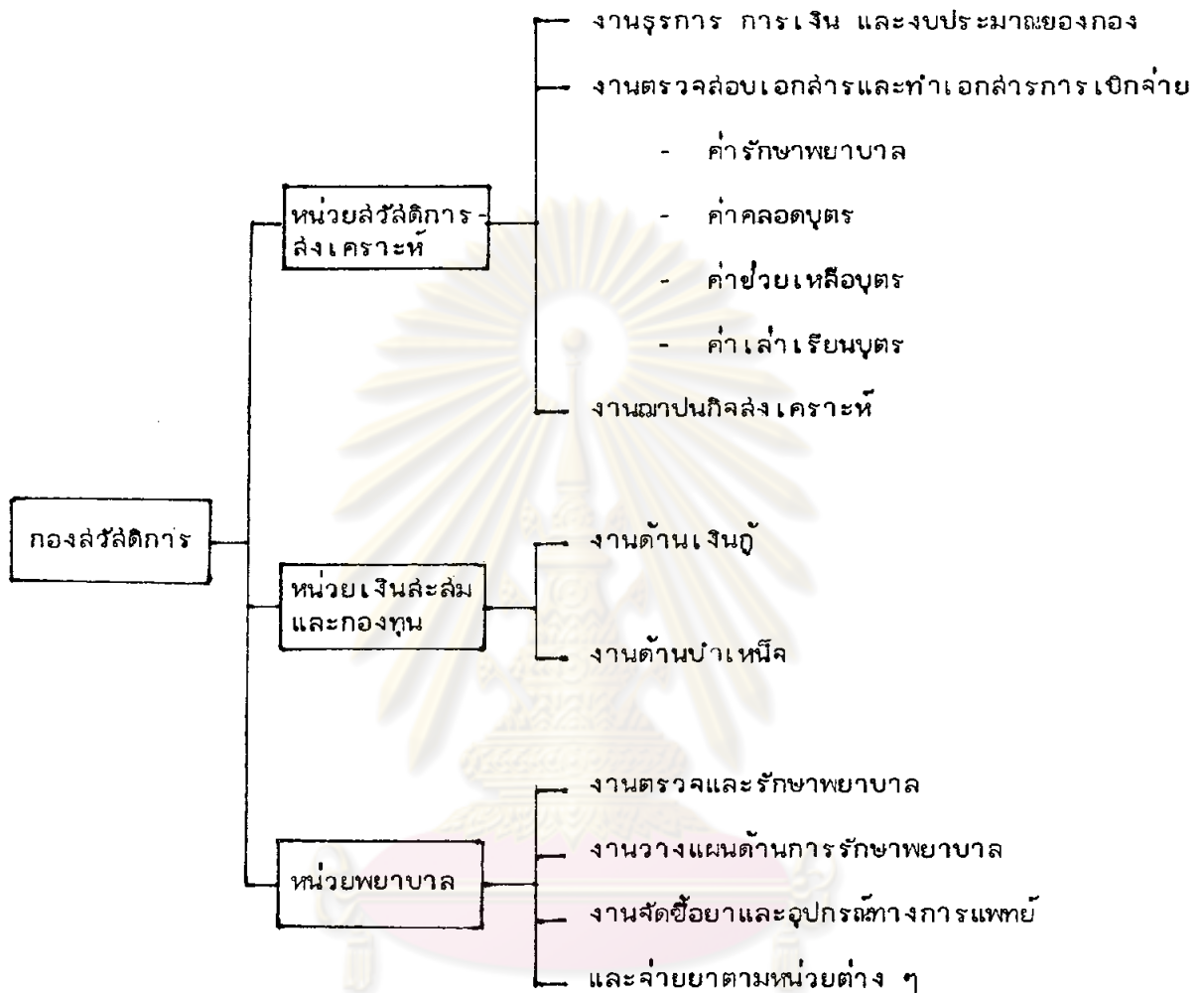
องค์การบริหารโทรศัทพ์แห่งประเทศไทย

ที่มา : องค์การโทรศัทพ์แห่งประเทศไทย, รายงานประจำปี 2523 องค์การโทรศัทพ์แห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม, หน้า 58-59.

ภาพที่ 5

การแบ่งส่วนงานของกองสวัสดิการ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

ที่มา : สัมภาษณ์ วิรุทธิ์ บุญลาโภ, หัวหน้าหน่วยสวัสดิการสิ่งเคราะห์ กองสวัสดิการ
องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, 30 มิถุนายน 2526.

สายสุณี บุญลาโภ, หัวหน้าหน่วยเงินสะสมและกองทุน กองสวัสดิการองค์การโทรศัพท์
แห่งประเทศไทย, 30 มิถุนายน 2526.

สุรินทร์ ธนทวีบูล, หัวหน้าหน่วยพยาบาล กองสวัสดิการ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย-
ไทย, 1 กรกฎาคม 2526.

การแบ่งส่วนงานของกองสวัสดิการ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

กองสวัสดิการมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามผลงานด้านสวัสดิการ ศึกษาและวิเคราะห์การสวัสดิการ การส่งเสริมต่าง ๆ ของหน่วยงาน รัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เพื่อนำมาพิจารณาและเสนอแนะในการปรับปรุงงานขององค์การโทรศัพท์ให้ดีขึ้น ซึ่งทั้งนี้ต้องเป็นไปตามกฎหมายแรงงาน ตลอดจนความจำเป็นและเหมาะสมอื่น ๆ เพื่อยกระดับสภาพการทำงาน และสภาพความเป็นอยู่ของพนักงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะมีผลให้พนักงานแต่ละคนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลผลิตสูงขึ้น

กองสวัสดิการแบ่งส่วนงานออกเป็น 3 หน่วย คือ

1. หน่วยสวัสดิการส่งเสริม¹

มีหน้าที่ดำเนินงานด้านธุรการ การเงิน และงบประมาณของกองสวัสดิการ ดำเนินการด้านค่ารักษาพยาบาล โดยเป็นผู้ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับค่ารักษาพยาบาลและออกใบรับรองให้แก่พนักงานทุกคนที่เข้ารับการรักษาพยาบาลประเภทคนไข้นใน โดยทางองค์การโทรศัพท์ฯ จะเป็นผู้จ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล และทางโรงพยาบาลจะเรียกเก็บจากองค์การโทรศัพท์ฯ ในภายหลัง ส่วนคนไข้นอกทางหน่วยมีหน้าที่ตรวจสอบและออกเอกสารการจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล เฉพาะพนักงานในกองเท่านั้น นอกจากนี้ทางหน่วยยังมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและออกเอกสารการจ่ายเงินเกี่ยวกับ ค่าคลอดบุตร ค่าช่วยเหลือบุตร ค่าเล่าเรียนบุตร ดำเนินงานด้านฌาปนกิจส่งเสริม ร่วมดำเนินงานกับ "สมาคมฌาปนกิจส่งเสริมผู้ปฏิบัติงานขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย"

2. หน่วยเงินสะสมและกองทุน²

มีหน้าที่ดำเนินการด้านเงินกู้ให้แก่พนักงาน เช่น การกู้เพื่อส่งเสริมการครองชีพ กู้เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ กู้เพื่อซื้อยานพาหนะ กู้กรณีฉุกเฉินเมื่อเกิดอุทกภัย, อัคคีภัย หรือ ถูกไล่ที่ ควบคุมด้านเงินกองทุน ดำเนินการเกี่ยวกับบำเหน็จให้แก่พนักงานที่ออกจากงาน เมื่อ

¹ สัมภาษณ์ วิรุทธิ์ บุญลาโภ, 30 มิถุนายน 2526.

² สัมภาษณ์ สายสุณีย์ บุญลาโภ, 30 มิถุนายน 2526.

เกษียณอายุหรือลาออกหรือเสียชีวิต ร่วมดำเนินงานและประสานงานกับ "คณะกรรมการจัดการกองทุนสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงาน" และ "คณะกรรมการจัดการกองทุนสงเคราะห์พนักงาน"

3. หน่วยพยาบาล¹

มีหน้าที่ตรวจรักษาพยาบาล ให้แก่พนักงานและครอบครัวของพนักงาน รักษาโรคภัย ช่วยวินิจฉัยสับไขเปิดคำรักษาพยาบาลในรายที่มีปัญหา สัดข้อขาและอุปกรณ์ทางการแพทย์ จำหน่ายประจำตามหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การโทรศัพท์ฯ ในเขตกรุงเทพมหานคร วางแผนและเสนอแผนงานเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลหรือการให้บริการ เช่นการเพิ่มห้องพยาบาลตามหน่วยงานต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร

นอกจากงานของกองสวัสดิการที่ดำเนินงานด้านสวัสดิการแล้ว ยังมีหน่วยงานอิสระที่ดำเนินงานสวัสดิการ และทศท.ให้ความสนับสนุน คือ

1. สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

สมาคมตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ในการจัดการศพของสมาชิกที่ถึงแก่ความตายด้วยเงินสงเคราะห์ซึ่งเรียกเก็บจากสมาชิก พนักงานจะเป็นสมาชิกหรือไม่เป็นก็ได้ มีคณะกรรมการดำเนินงานของสมาคมคณะหนึ่ง โดยการเลือกตั้งจากสมาชิกในการประชุมใหญ่สามัญ ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน รองประธานกรรมการ 1 คน เภรัญญิก 1 คน เลขานุการ 1 คน ปฏิคม 1 คน และกรรมการอีก 2 คน มีหน้าที่บริหารกิจการของสมาคม

2. สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์สหภาพแรงงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จำกัด ซึ่งเริ่มตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2525 เพื่อสนับสนุนให้สมาชิกได้เก็บออมทรัพย์ไว้ในที่มั่นคง ปลอดภัย และมีผลประโยชน์ตอบแทน โดยบริการรับฝากเงิน และยังให้กู้ยืมเพื่อกิจการต่าง ๆ

¹ สัมภาษณ์ สุลินทร์ ธนวรรวิบูล, 1 กรกฎาคม 2526.

การจำแนกตำแหน่งและอันดับของพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จำแนกตำแหน่งและอันดับของพนักงานดังนี้

พนักงานสามัญ

พนักงานช่าง แบ่งเป็น

1. ช่าง แบ่งออกเป็น 3 อันดับ คือ
  - ช่างอันดับ 1
  - ช่างอันดับ 2
  - ช่างอันดับ 3
2. นายช่าง แบ่งออกเป็น 3 อันดับคือ
  - นายช่างอันดับ 1
  - นายช่างอันดับ 2
  - นายช่างอันดับ 3
3. นายช่างบริหาร แบ่งออกเป็น 3 อันดับ คือ
  - นายช่างบริหารอันดับ 1
  - นายช่างบริหารอันดับ 2
  - นายช่างบริหารอันดับ 3

พนักงานธุรการ แบ่งเป็น

1. พนักงาน แบ่งออกเป็น 3 อันดับ คือ
  - พนักงานอันดับ 1
  - พนักงานอันดับ 2
  - พนักงานอันดับ 3
2. พนักงานช่วยบริหาร แบ่งออกเป็น 3 อันดับ คือ
  - พนักงานช่วยบริหารอันดับ 1
  - พนักงานช่วยบริหารอันดับ 2
  - พนักงานช่วยบริหารอันดับ 3
3. พนักงานบริหาร แบ่งออกเป็น 3 อันดับคือ
  - พนักงานบริหารอันดับ 1
  - พนักงานบริหารอันดับ 2
  - พนักงานบริหารอันดับ 3

พนักงานวิสามัญ

- อันดับ 1
- อันดับ 2
- อันดับ 3
- อันดับ 4

คนงานประจำ

ตารางที่ 3.2

แสดงจำนวนพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ตั้งแต่เริ่มตั้ง)

แยกตามประเภทของพนักงาน

ปีงบประมาณ (1ตค. - 30กย. ปีถัดไป)	พนักงานส่วนภูมิภาค	พนักงานวิสามัญ	คนงานประจำ	รวม
2497	335	178	219	732
2498	425	202	221	848
2499	484	239	231	954
2500	514	248	254	1,016
2501	561	243	313	1,117
2502	605	237	247	1,089
2503	693	252	268	1,213
2504	1,691	271	481	1,443
2505	1,104	296	525	1,925
2506	1,356	447	519	2,322
2507	1,574	500	472	2,546
2508	2,075	582	483	3,140
2509	2,347	633	617	3,597
2510	2,468	675	592	3,735
2511	2,603	705	833	4,141
2512	3,069	724	1,224	5,017
2513	3,556	696	1,130	5,382
2514	4,112	722	1,454	6,288
2515	4,636	762	1,405	6,803
2516	5,149	775	1,539	7,463

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

แสดงจำนวนพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ตั้งแต่เริ่มตั้ง)

แยกตามประเภทของพนักงาน

ปีงบประมาณ (1ตค.-30กย.ปีถัดไป)	พนักงานสามัญ	พนักงานวิสามัญ	คนงานประจำ	รวม
2517	5,354	762	2,345	8,461
2518	5,465	743	8,493	8,701
2519	5,863	722	2,568	9,153
2520	5,917	706	2,900	9,523
2521	6,379	692	2,843	9,914
2522	6,399	685	3,419	10,503
2523	7,452	473	2,973	10,898
2524	7,563	457	3,093	11,113
2525	7,862	414	3,684	11,960
2526	8,577	400	3,628	12,605

ที่มา : องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, "ครบรอบ 25 ปี องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย 24 ก.พ.22", หน้า 71.

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, "รายงานประจำปี 2523 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม", หน้า 51.

สัมภาษณ์ ภูเกียรติ ภูมาศ, หน่วยทะเบียนและประวัติ กองบุคลากร องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย, 10 ตุลาคม 2526